

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvár.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

A béke harczosai.

Európa még mindig fegyverben áll. A kontinens különböző országai, kicsinyek és nagyok, arra püszítják elterejük javarészét, hogy tartsanak fenn minél nagyobb hadsereget, gyárisanak minél öldöklőbb puskákat és emeljenek minél impozánsabb erődítéseket. Az állam a nemzet fiait, alig hogy elérték a férfi kort, máris kiragadja családjuk köréből s évekre elvonja őket mesterségüktől, élethivatásuktól, hogy gyakorolhassa a fegyverforgatásban és játszon el velük egy kis keserves és költséges katonásdit, mert kell, hogy készen álljanak a nagy titkózatra? ó nem, a béke fenntartására. Mert a béke szent nevében történik mind ez a töméntelen pazarlása az emberi és gazdasági erőnek, egyedül, hogy a béke minden megzavarodásának elejét vegyék, versenyre kelnek a nagyhatalmak, no meg az apróbb souverainek is, hogy a „Si vis pacem, para bellum“ elvnek minél nagyobb hadsereggel hódoljanak.

Mert tényleg a békét akarja mindenki. Hisz a józan emberek belátták már mindenütt, hogy nemzetközi differenciáknak ágyuszóval, meg puskagolyóval való kiegyenlítése sem nem okos, sem nem igazságos eljárás. Nincs ugyan még sehol elég bátorság az általános lefegyverzésre, de azért észrevehető, hogy mindenütt iparkodnak megkímélni a világot a háboru irtózatosságától. Szaporodnak az esetek, hogy két állam közt felmerült vitás kérdés eldöntését többé nem kardélre, hanem választott bíróságra bizzák, s hogy a stratégiák harczterveit egy jogtörvény itélete helyettesíti.

A béke apostolainak eszméi lassankint tért hódítanak. Megszűnt már a gunyolódás azokkal szemben, kik a kardvasat elakarják temetni, már nem illetik szármalmas mosolylyal emez idealisták „utópisztikus“ tevékenységét.

A nemzetközi békekongresszus immáron betedyszerül össze, s ezuttal Budapestet választotta gyűléseinek helyéül. Tárgyalásait nyomban fogja követni az interparlamentaris konferencia, mely lényegileg ugyanazon czélok elérésén fáradozik, mint a békekongresszus. Hisz mind a két tanácskozáson részt fognak venni ugy szólván ugyanazok a személyek, mint előkelőségei a különböző európai államoknak. Ha a békekongresszus határozatai inkább csak olyan ideális értékű erkölcsi

hatással bíznak: az interparlamentaris konferencia már jóval praktikusabb eredménnyel jár. Igaz, hogy ennek a határozatai nem bírnak közvetlen végrehajtó erővel, de azért mégis remélhető, hogy törekvéseit mind a kettő megvalósíthatja.

De sőt ha nem is sikerülne mindig, mégis óriási erkölcsi haszonnal járnak az európai parlamentek oly számos tagjainak ez évenkénti összejövetelei, nagyban szolgálják a barátságos viszony születését és fenntartását. Mert a személyes érintkezésben többnyire másképp nyilatkozik a nemzetek érzülete, mint a sajtó harezias közleményeiben, melyek gyakran tévedésbe ejthetnek a nép hangulata felől. A nép nem csak szereti az internacionális vitákat és sokkal nyugodtabban és józanabban ítél holmi zászlósértések felől, sem hogy rögtön készen állna a fegyveres megtorlásra. A különböző nemzetek képviselői, kik néhány napra összejönnek rendesen meg is barátkoznak és boldogok, hogy alkalmuk van észrevenni, hogy mindegyik fél a közelebbi ismeretségnél csak szeretetreméltónak tűnik fel.

A jelenlegi konferencia tárgyalásainak központjában ezuttal is az a kérdés fog állni: hogyan volna lehetséges a nemzetközi viszályokat választott bíróságok által kiegyenlíteni. Azonkívül még fognak tanácskozni az idegenek kiutasíthatóságának nem kevésbé fontos kérdései felől.

A nemzetközi választott bíróságok eszméje, melyet eddig minden interparlamentaris konferencián következetesen hangoztattak, mindinkább közeledik a megvalósuláshoz. Már komolyan gondolkoznak permanens választott bíróságnak felállításán, mely a kisebb természetű internacionális vitás kérdéseket békésen elintézné. Leginkább alkalmat adott erre egy Venezuela és a brit Guyana közti határkérdés, mely miatt Anglia és az Éjszakamerikai Egyesült Államok majd hogy hajba nem kaptak. De végre mindkét állam vezérfia belátták, hogy mégis csak ostobaság volna, ha két rokonságu kulturnemzet egy olyan lappália miatt viszályba keveredne, melyet esetleg csak fegyveres úton lehetne kiegyenlíteni. És így kezdtek barátkozni a gondolattal, hogy az e fajta peres kérdések felől egy nemzetközi bíróság döntsön.

Ha e bíróság létrejönne, előreláthatólag nemcsak a csekélyebb fontosságú, hanem a nagyobb horderejű kérdésekben is folyamodnának itéletéhez. Hisz alig van kérdés, mely annyira fontos volna, hogy megoldása megérné a háborúskodásra pazarolt emberi és vagyoni erőit. Nem is e kérdések belső tartalma az, mely elintézésüket annyira megnehezíti, mint inkább az a körülmény, hogy a peres felek közt egyik sem akar engedni, nehogy ez által a prestigején csorbát szenvedjen. Ezért maradnak gyakran meddők a diplomaciai tárgyalások, a mennyiben egyik fél sem akarja magát legyőzöttnek vallani, nehogy ezt esetleg gyengesége jeléül magyarázzák. Egy választott bíróság itélete előtt azonban könnyen meg lehet hajolni, különösen mivel a per tárgya alig állna helyes arányban a reáfordítandó perköltséggel, ha a keresetet egy hadsereggel kellene megindítani.

Az európai parlamentek képviselőit, kik a hétfőn kezdődő konferencián oly annyira tekintélyes számban gyűlnek össze, szívünkben üdvözlöljük e honban, mely annyit harczolt Európa békéjéért. Vajha áldást ígérő törekvéstük meg is hozná gyümölcseit.

A végrehajtási törvény.

Végrehajtási törvényünk is azon tényezők sorába tartozik, melyek a mezőgazdasági válság fokozásához járulnak. A végrehajtási törvény legtöbb hibája nézetünk szerint abban van, hogy egyoldaluan védi a végrehajtó érdekeit a végrehajtás szenvedővel szemben, megteremtven ezáltal a végrehajtást szenvedőre azt a méltatlan helyzetet, hogy rabszolga módra van végrehajtható kényekedvének kitéve a végrehajtás fogantatásáig, mely elől hogy az adós menekedjék, sokszor oly egyezség kötésére vezet, mely súlyosabb kötelezettségeket ró rá, mintha szabad folyást engedett volna a végrehajtásnak. A jogrend legelemibb fogalma szerint nemcsak a hitelezőt, hanem a becsületes adóst is meg kell védenünk, ki a hitelezőt kijátszanem akarja, de a viszonyok mostosasága miatt fizetési kötelezettségének eleget tenni nem tud.

Temérdek az a kár, mit a végrehajtási törvény mezőgazdasági téren okozott. Nemcsak az ingatlan földbirtok, hanem a mezőgazda ingó jószágá, a gazdasági

TÁRCZA.

Kelet kapuja.

Maradhat tölem szürke bús ködével
Az egyhangú polgárius nyugat,
Nekem a szin, a tarka, pompa, fény kell,
Mely ködben is tündéri tájt mutat.
Ez szól szívemhez, ez kelt benne vágyat,
Hogy ott keressem azt, a ki rokon!
S hadd zengék dalt édesen zsongót, lágyat
Szokatlanul felajzott hurokon.

Keletnek népe! bölcsődtől testvéred,
A sors üldözte szomszéd, a magyar!
Oh! hányszor csordult már a vére érte,
S lett bus országa pusztuló avar
S egymásra törni óriási harczon
Örömmel hányszor látott a nyugat;
Testvéri békénk — im — örökké tartson,
S a boldogsághoz így leljünk utat!

A „Vaskapun“ döng már a bontó csákány
Hajdanta bástya, ám ma léha gát,
S a fölödött, a vízbe omló bástyán,
Kézet fog végre testvér s jó barát.
Legjobb fiát küldötte el a nemzet
S e nép nevében ő nyujtott kezet,
„Vas“-kéz — igaz — de méltó s arra termett,
Hogy helyt álljon egy egész nép helyett.

Elmult dicsőség képe újból ébred,
Botond apánk Byzancez vaskapuján!

Am ma a béke az, mely tette készlet
S áldás fakad a rombolás nyomán.
Keletnek népe! jer — s a bontott gáton
Nyujtsunk egymásnak szent frigyhez kezet!
Sztambul fölött új hajnal pírját látom,
Mely vissza fénylik Budapest felett!

I. V. B.

A gyulafehérvári székesegyház.

(A Közművelődés legújabb számából.)

Az Isten dicsőítésére szolgáló épületek emelése mindenkor az építészet legkiválóbb feladatát képezte. Különösen áll ez a középkorban, a midőn a vallás művelése minden kereszténynek szent és örömmel végzett kötelessége volt. Ilyen kiváló alkotás, mely egyszerre mind őseink hitbuzgalmát és áldozatkészségét mutatja, a gyulafehérvári székesegyház, vagy másképp Szt. Mihály egyháza.

Magyarországon a középkori építészet több mint egy évszázaddal marad hátra a francia, és félszázaddal a német építészet mögött. Ezt középkori épületeink kor meghatározásánál szem előtt kell tartani.

A gyulafehérvári székesegyháznál tekintetbe véve a boltozatoknál előforduló csücsiveket és az alaprajz fejlett voltát, keletkezését a 13-ik század közepére tehetjük. Ezen feltevést megerősíti az is, ha a részleteket összehasonlítjuk a jáki egyház részleteivel, ezek közt nagy hasonlatosságot találunk, ezen egyházat pedig 1256-ban szentelték fel. 1277-ben a szászok Alardus fia, Gaan vezetése alatt a templomot kirabolták és felgyújtották. Ezután szükségessé vált a templom falainak kijavitása és új tetőzet építése, a mit 1291-ben fejeztek

be, ugyanekkor épült az első toldalék, a déli oldalon levő kápolna, mely eredetileg sekrestyéül szolgált; e mellett bizonyít a kápolna déli oldalán nyíló, most befalazott ajtó. Az eredetileg félkörű apsiszt először Hunyadi János építette át góth stylusban a 15-ik század közepe táján, ugyanekkor az egész templomot restauráltatta.

A 18-ik század derekán Stoyka püspök idejében a Hunyadi által épített apsiszt lebontották és a szentélyben elhelyezett márvány tábla tanúsága szerint, ugyanazon alakban újra felépítették. Ez alkalommal az apsisnak bimbókkal diszitett főpárkányát átvitték a régibb részekre is. Ugyanekkor építették a mostani sekrestyét, a nyugati homlokzat oromfalát s több más kisebb részletet. Az északi oldalra van egy olasz renaissance stílusú előcsarnok, melynek helyén régebben szintén állt egy előcsarnok román stílusban, valószínűleg ennek anyagából használták fel a mostani előcsarnokon előforduló kerek és félkörben záródó hosszukás ablakokat. Kívül ezen épületrész gazdag diszitésű, belül késő góth hálóboltozat képezi a födémét a záradékban különféle cimerekkel.

Építési ideje a 16-ik század elejére esik; eredetileg kápolnául szolgált. Az 1849-iki ostrom nyomait ma is jól látni az egyház déli oldalán. Haynald Lajos, erdélyi püspök, saját költségén kijavította és berendezte a templomot, ugyanekkor szedték le belül a vakolatot.

Alapelrendezése igen kifejlett és majdnem teljesen részarányos. Alapidoma római kereszt, így tehát azon, Magyarországon ritkán előforduló egyházak közé tartozik, melyek kereszthajóval bírnak. Az eredeti apsis,

felszerelés s a marhaállomány is áldozatul esik a végrehajtók kapzsiságának. A végrehajtási törvény pedig nem nyújt védelmet sem a fölbirtoknak, sem a gazdasági felszerelésnek. Sőt a gazdasági felszerelés korlátlan kiszolgáltatása a kényszer árverésnek egyenesen utalja a mezőgazdát arra, hogy földbirtokát mind mind nagyobb teherrel rakja meg. És mindez hagyján, de a földbirtok értékének ijesztő módon devalvációjá, melyet a Dunántúl egyes megyeiben sajnos tapasztalunk egyenesen végrehajtási törvényünk igazságtalan be rendezésére vezetendő vissza, mely semmi biztosítékot sem nyújt arra, hogy az árverésen eladásra kerülő földbirtok méltányos áron kerüljön eladásra. A földbirtok poton áron való elvesztegetése pedig sem jogilag, sem nemzetgazdaságilag nem indokolt, mert méltányos eljárás mellett sokszor az árverést szenvedő mezőgazda abba a helyzetbe juthatna, hogy a hitelezők kielégítése után fenmaradó összeggel kisebb gazdaság beszerzésére ténnek képessé. Míg a ki kiállítási áron alóli kényszer árverés ezt egyszerűen lehetetlenné teszi.

Már többször bangoztattuk annak szükségét, hogy a foglalás illetőleg a kényszer árverés alul feltétlenül kivonandó oly birtokminimum, mely a családos gazda szük megélhetését biztosítja. De ha a gazdának birtok minimumot mentünk, feltétlenül szükséges annak az elvnek a kimondása, hogy az ingatlanul szerves összefüggésben van a gazdasági felszerelés, mely nélkül értéktelen holt tőke az eladósodott gazdára nézve az ingatlan, melyet e nélkül megmunkálni s termőképessé tenni nem tud.

A nyitrai megyei gazdasági egyesületé az érdem, hogy a végrehajtási törvény égető reformja napirendre került. Elfogadott ugyanis egy indítványt, mely a végrehajtási törvény korszerű módosítását tervezi. A tervezet kiindulási pontja az Ausztriában ujonnan életbe lépő végrehajtási törvény, mely sok üdvös, a mi viszonyainkra is alkalmazható rendelkezést tartalmaz. Ezek közül említést érdemel a törvény azon intézkedése, mely megakadályozza azt, hogy az ingatlanok kényszer árverésen potomáron elkótyavetéltesse, azért bizonyos százalékát állapítja meg a becsértéknek, a melyen alól az ingatlanok el nem árverezhetők. Ezen intézkedés célzata világos. Tapasztalásból tudjuk, hogy az árvel rési hiénák összezsézés útján a miniumra szorítják az eladásra kerülő ingatlanok árát.

Említésre méltó azon intézkedés, mely a vételből kizárja a megvételre képességgel nem bírókat, mi által elkerülhetővé van téve az a képtelenség, hogy az ingatlanok azok birtokába menjenek át, kik legfeljebb az első részlet lefizetésére képesek, a mi új perek és végrehajtásoknak szaporítja a számát. Intézkedést foglal magában annak az esetnek a kimondására, mikor az árverés kimondása helyett a zárgondnoki kezelés lép életbe. Különösen fontos a törvény azon intézkedése, mely a végrehajtás alól kivonja a legközelebbi aratásig szükséges takarmány és alomkészletet, ugyszintén a gazda s családja táplálkozására nélkülözhetetlen házi állatokat.

Lám, Ausztria a mezőgazdasági válság orvoslása tekintetében messze tulszárnyalt bennünket, a mi közkor

miként már említve volt, nem nyult ki annyira, mint a mostani és félkörben záródott, ez volt egyszersmind a templom legelőször épített része, melyet azután, az újabb sekrestye által félig eltakart déli apszidiol körvetett. A főelrendezés háromhajós és basilikális, a mennyeiben a főhajó a mellékhajó fedélzete felett magas oldalvilágítást nyer. A mellékhajókon kívül két oldalt még két mellékhajó kezdetről látjuk, a főhajó egy nagy mezőjének megfelelő hosszúságban, de fél oly szélességben két keresztboltozattal. Ezen rész tehát, mintegy, öthajós. Ezek közül a déli régebben sekrestyél szolgált az északi pedig temetkezési kápolnának. A mellékhajók szélessége fél akkora mint a főhajóé és így hosszirányban két mező felel meg a hosszhajó egy mezőjének. — A főhajó mezői négyzet alap-idomúak. A hossz- és kereszthajó találkozására (négyzet) felett eredetileg gála alakban kiemelkedő torony állott, melynek nyomait ma is jól látni a padlásán. A tornyok alatti tér nincs belevonva a templom belső terébe, mivel az egyház ugyanis elegendő nagy. Ezen templom Magyarország leg nagyobb régi egyházának mondható (bossza körülbelül 90 méter). A nyugati oldalon eredetileg két torony volt tervezve, ezek közül az északi oldalon levő aligha volt teljesen kiépítve, a déli, mely ma is fennáll 54 méter magasságra emelkedik. Az északi mellett külön lépcsőtorny áll, a másikba a templom belsejéből jártak fel. A két torony közt sajátságos elrendezést találunk, itt ugyanis egy nagy nyitott előcsarnok (paradiesom) van, melynek magassága megegyezik a főhajó magaságával. A padozat a fő és mellékhajókban mélyebben, a kereszthajóban pedig magasabban volt. Az újabban alkalmazott padozat-burkolat okozza, hogy számos, régi sir helyét nem lehet meghatározni.

mányzatunk pedig aludja tovább a boldogok álmát és ebben nem zavarja őket a gazdaosztály ezreinek jakiáltása, nem a válság fokozottabb kitörése, nem a börze sviundlje, de meg az az orkán sem, mely végig septe az országot, milliókra menő károkat okozva a gazdáknak. Mikor kezd ébredni annyira a nemzeti öntudat, hogy a közkormányzat részéről a mezőgazdaság hátrányára szolgáló törvények megváltoztatását remélhetjük?

F. N.

Az életbiztosítás reformja.

A különböző biztosító intézetek annak a czélnek, melyet maguk elé tűztek, csak akkor fognak megfelelni, ha a nagy közönségnek igényeit igyekeznek minden téren kielégíteni s ezek viszonyaihoz alkalmazkodni. A gazdaosztály helyzetének javítása érdekében számbavehető tényezőnek tartjuk az életbiztosítást. A gazdaosztály viszonyai pedig megkövetelik az olcsóságot. Általános a panasz, hogy a kisgazdák jég és tüzkárok ellen sem biztosítanak, holott ennek díjtételei aránylag nem magasak. Mit szólunk akkor az életbiztosításról, melynek díjtételeit a kisgazdák kivétel nélkül meg nem bírják.

A német mezőgazdasági tanács állandó bizottsága a múlt hónapban foglalkozott az életbiztosítás kérdésével. Elismerete annak fontosságát a mezőgazdáknak nézve, de egyuttal kiemelte annak szükségét, hogy az életbiztosítás módzatai, ha a biztosítás ezen nemét a parasztagdáknak egyáltalán hozzáférhetővé akarjuk tenni, szükségképen megváltoztatandók és pedig a gazdaosztály előnyére. Az elfogadott propezieciókból kiemeljük a következőket: 1. Az életbiztosítás tekintettel a magas díjtételekre az eladósult gazda terhei könnyítésére általában véve nem tekinthető alkalmas eszköznek. 2. Amortizáció nélküli reális kölcsön felvétele esetén ajánlatos az életbiztosítás, ha a gazda a díjtételek pontos vezetésére képes. 3. Az életbiztosítás különösen alkalmas, örökösödés esetén a birtokot tehermentesíteni. 4. Az életbiztosítás növeli a birtokos személyi hitelét. 5. Az életbiztosítással foglalkozó intézetek nem veszik figyelembe a mezőgazdák aránylag hosszabb életét. A mezőgazdasági érdekképviselőnek képezi feladatát oda hatni, hogy a díjtételek meghatározásánál a biztosító társulatok részéről figyelembe vétessék a mezőgazdák élettartama.

Az életbiztosítás terén sürgetett ezen módosítások bizonyára hozzájárulnának, hogy parasztagdáink nagyobb számmal vennék igénybe a biztosító társulatok szolgáltatait, a mire bizony a jelen válság közt képtelenek. Pedig nagy szükség van arra, hogy a parasztagdaságokat, különösen a családfő elhalálása esetére, az ellakodástól megmentsük. Erre pedig igen alkalmasnak látszik a haláleseti tőkebiztosítás.

Ha a parasztagda, ki eddig halála után csak adóssággal terhelt birtokot elhagyhatott utódjának, a haláleseti tőkebiztosítás igénybe vételével 3000—5000 frtot tudna a biztosító társulat részéről utódjának kifizettetni, ez kétségtelenül nagyot lendítene az új

A részletek finomsága igazán bámulatos s akár melyik németországi román stylli egyházzal kiállja a versenyt, különösen szépek és változatos kiképzésűek belül az oszlopfejek, kívül pedig a déli apszidiol részletei, továbbá az ugynevezett fejedelmi kapu, mely bejáró a késő román styllus legkiválóbb alkotásai közé sorozható. A pillérek alkotása a lehető legésszerűbb és legrendszerebb. Hogy valaha a templom középhajója lapos menynevezettel birt volna, miként azt Bunyitay említi, nem valószínű, mivel akkor a főhajó belső oldalán kiugró és a keresztboltozatok vállát hordó pillérrészeknek semmi feladatuk sem lett volna, azt pedig jól tudjuk, hogy a középkori styllusok első sorban szerkezeti styllusok s nem engedik meg olyasminek az alkalmazását, minek szerkezeti szempontból nincs értelme. Az egyház falain kívül és belül nagyszámu önálló domborműveket találunk, ezek előfordulása éppen egyik saját ságát képezi a román styllusnak.

Különösen említésre méltó az apsis belső oldalfalain befalazott, szent Mihályt ábrázoló két dombormű. A régi félkörű apsisban kívül elhelyezett domborművek legnagyobb része a góth styllben való átépítés idejében a kereszthajó északi határfalába került.

A gyulafehérvári székesegyház nem csak mint kiváló építészeti alkotás nevezetes, hanem egyszersmind arról is, hogy hazánk egyik legnagyobb fiának a kereszténység legkiválóbb bajnokának, Hunyadi Jánosnak, temetkezési helye. Különben is Erdély régi nagyjainak jó része itt alussza örök álmát. —

Gyulafehérvár 1896. szept. 22.

Csányi Károly,
műépítész.

gazda helyzetén, ki az életbiztosítás révén a gazdakságot tehermentesíteni lenne képes, vagy azt belterjesebb gazdálkodásra berendezni. Még szembetűnőbb az életbiztosítás előnye, ha a kombinált tőkebiztosítást tekintjük, t. i. élet és halálesetre, olyformán, hogy a biztosított gazda a biztosított tőke felét még életében kapja meg, másik fele pedig halála után lesz esedékessé. A biztosítottnak még életében kifizetett összeg részint az életjáradékterher könnyítésére, részint a birtokra nehezedő teher törlesztésére lenne fordítandó. Másik része a fennebb említett czélt szolgálja. Az életbiztosítás ezen utóbbi nemét a németországi mezőgazdasági tanács különösen a fiatalabb gazdáknak ajánlja, míg az előbbi azoknak, kik már túlélték a 40 évet.

A reformnak első sorban a díjtételek leszállítására kell irányulnia, ha az életbiztosítást kisgazdáink körében népszerűvé akarjuk tenni. Hiába addig minden törekvés, míg fizetőképessé nem tesszük. Mindenki jól tudja, hogy kisgazdáink örvendenek, ha egyéb kötelezettségeiknek tudnak megfelelni, nemhogy ily kiadásokkal tudná súlyos terheit növelni. Pedig az életbiztosítás általunk jelzett alakjában, hogy gazdasági előnye van, annyi bizonyos. Egy kis előzékenységgel, az üzleti hasznon való feltülemelkedés a biztosító társulatok részéről egyfelől, másfelől pedig a mezőgazdasági érdekképviselőt buzgóbb tevékenysége, megtalálhatnának együttvéve azokat a módozatokat, melyek mellett az életbiztosítás kisgazdáink részére is hozzáférhetővé volna tehető.

F. N.

Ipar.

E czim alatt állandóan fogunk országos érdeket, de különösen az erdélyi részeket érdeklő iparügyi közleményeket hozni. Megbízható forrásunk minden nevezetesebb iparügyi mozgalomról bő tudósítást nyújt s így városunk iparosi idején való tájékozást szerezhetnek lapunkból az őket érdeklő ipari viszonyokról.

*

A jövő évi állami költségvetés javaslatát e hó 3-án terjesztette a pénzügyminiszter a képviselőház elé. A mérleg szerint az előirányzat majdnem 88 millió fölösleget tüntet föl, habár az állami élet minden terén jelentékeny kiadási emelkedések biztosítják fejlődésünket. Hogy csak a minket legközvetlenebbül érintő ügyeket említsük, ipari czélokra 185 ezer frttal több van fölveve, mint a múlt évben volt. Ebből 101 ezer frt a közoktatásügyi kormánytól jő át, honnan az iparoktatás a kereskedelmi miniszteriumba helyeztetett át. Ebben az iparos körök egy régi óhaja teljesül. A többi 84 ezer frt többlet ipari czélokra, különösen a kisipar segélyezésére és hitelszövetkezetek támogatására szolgál, miután a kormány, a gyáripár eddigi segélyezése mellett, most már a kisipar gyömbörmérvű támogatását tűzte ki czélul. Az állambáztartás fokozódó javulása ez üdvös szándék megvalósítását jövőre mindinkább lehetővé teszi. A miniszter egyuttal a kiegyezési kérdésekben is megnyugtató nyilatkozatokat tett, s a pénzpiacra, a mely erre a legilletékesebb, osztatlan tetszéssel fogadta a pénzügyminiszter előterjesztéseit.

*

A magyar kultúregyletek kongresszusa egy időben folyt le az ipartestületek kongresszusával. Az a nagy részvét és érdeklődés, a mely körül vette, ipari szempontból is fontos és szép reményekre jogosító, mert közmívelődési egyesületeink a hazai iparnak, mint nemzeti kulturánk egyik főtenyezőjének ügyét szintén fölkarolták s leginkább ezek után várhatják azon társadalmi mozgalom kifejlését, a mely iparunkat pártfogásába vegye, s ezáltal felvirágozását elősegítse. Köz mívelődési egyesületeink ma már annyira fejlettek, hogy az egész országot behálózzák s ügyes szervezettel nem sok fáradságukba kerül a hazai ipar pártolásának propagandát csinálni, a mely munkájukban az iparkamarák, és az ipari organizáció egyéb hivatalos és társadalmi tényezői bizonyára teljes odaadással támogatják. De ezenkívül máris nagy szolgáltatásokat tesznek kultúregyleteink iparunknak a szakoktatás számottevő anyagi támogatása által, s így elmondhatjuk, hogy ez egyesületek a hazai ipar legfőbb oszlopai: virágzásuk a hazai ipar virágzásával szerves kapcsolatban van.

*

Ipari szövetkezetek állami támogatása. Mint értesülünk, a kereskedelemügyi miniszterium szövetkezeti szakreferense egybeállította azokat a szövetkezeti csoportokat, melyeknek támogatása a kereskedelmi miniszterium programjába felveendő. Ez összeállítás szerint szakszövetkezetek útján első sorban támogatandó iparágak volnának a következők: az asztalos iparos szövetkezeti uton nyersanyag és gépek beszerzése által segélyezendő; bádgos-ipar szövetkezeti uton egyeseknek adományozandó gépekkel volna segélyezendő, rajziskolákkal fejlesztendő; eszmadia-ipar anyagbeszerző szövetkezetek útján; cipész-ipar anyagbeszerző és elárúsító szövetkezetek, esetleg más faktorok által támogatandó; kádár-ipar a fabeszerzési és szárító telepek által szövetkezetek útján volna támogatandó; kefekötők anyagbeszerző szövetkezetek által támogatandó; timár-ipar szövetkezeti uton támogatandó; szíjgyártó-ipar termelő szövetkezet útján; lakatos és hámosos-ipar termelő nyers anyag beszerző és a raktárszövetkezet útján; kalapos ipar termelő szövetkezet útján.

*

Az erdélyi ipar érdekében hatályos actiót vett tervbe a kereskedelmi miniszter. Mióta a politikai és közgazdasági viszonyok Romániával ismét barátságossá váltak, a kormány folyvást azon dolgozott, hogy a határszéli székely ipart nem csak korábbi állapotába helyezze vissza, hanem még inkább megerősítse, s kivitelképessé tegye, nehogy az osztrák ipar hódítsa el előle a romániai piacokat. E czélból a nagyobb gyáripárt oly módon akarja a székelyek között megbonosítani, hogy azzal a háziipar kapcsolatba hozassék, s a családlás ipari foglalkozás még nagyobb terjedelmet vegyen. E nagy horderejű actióra még visszatérünk.

Olvasóinkhoz.

A IX. évfolyam IV. ik negyedébe lép a

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP.

A lefekt idő alatt örövendve tapasztaltuk, hogy az olvasó közönség szívesen támogatta kulturális hivatás betöltő hetilapunkat.

Ha eddigi tevékenységünkkel az olvasó közönségünk oly nagy részét nyertük meg, akkor bizvást számíthatunk arra, hogy az október hó elsején megjelenő számunkkal olvasó közönségünk még nagyobb részét fogjuk a magunk táborába hódítani. Mert új eszmékkel, új tervekkel, gyarapodott erővel lépünk az új negyed elé. Szinte reformálni fogjuk a

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAPOT,

annyi lesz benne az új, az eredeti.

Munkatársaink sorát meggyarapítjuk, s — fölkérés folytán — közéletünk több jeles emberét nyertük már meg lapunk számára. Rovataink számát is megfogjuk növelni, hogy teret engedjünk lapunkban mindennek, a mi politikai, irodalmi és művészi nivón áll, s a közönséget érdekli. Az olvasó közönség pedig kétségkívül méltányolni fogja törekvésünket még fokozottabb mértékben, mint a hogy eddig méltányolta.

Tisztelettel

a „Gyulafehérvári Hírlap” szerkesztősege.

A Gyulafehérvári Hírlap tartalmas és eszmos kiállítás a daczára egyike a legolcsóbb heti politikai és társadalmi lapoknak.

Előfizetési ára

Egész évre . . . 4 frt. Félévre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt. Egyes szám . . 8 kr.

Az előfizetési pénzek a GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP kiadó hivatalához (Püspöki lye. nyomda) küldendők.

Mintán lapunk új negyedbe lép, tisztelettel kérjük előfizetőinket gondoskodjanak előfizetésük megújításáról, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

Tisztelettel

a kiadó hivatal.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1896 szeptember 24.

— **A vaskapui ünnepség.** A szeptember 26-án végbemenő vaskapui ünnepség véglegesen megállapított programja — mint nekünk jelentik — a következő: A király szeptember 26-án délután 3 órakor érkezik Orsovára, a hol nagy pompával fogadják. Fogadtatásakor ott lesz a lugosi 8. honvédgyalogezrednek Orsován állomásozó 4. zászlóalja, a diszszázad zászlóval és a szegedi honvédzenekar kíséretével. A király a különböző küldöttségeknek az erdészeti hivatal épületében történő tisztelgésük után az udvar lakásánál kijelölt I. Ferencz József hajóra vonul. Szeptember 27-én reggel 8 óra 20 perczkor a szerb király, néhány perczel később pedig 8 óra 35 perczkor a román király külön vonata robog be az orsovai pályaudvarba. Mindkét uralkodó fogadtatásához kivonul a honvédszászad és a honvédzenekar is. A fogadtatások után az uralkodók az I. Ferencz József hajóra szállnak. Az ünnepélyen részt vevők pedig más hajókra ülnek, melyek követik a három uralkodót vivő hajót. Valamennyi hajó reggel 9 óra 30 perczkor indul a Vaskapuboz. — Délután 2 órakor visszatérés Orsovára és kocsizás az odaváló pályaudvarhoz. Két óra 30 perczkor utazás vasuton Herkules fürdőbe, 3 órakor érkezés. Itt fogadtatás a katonai és polgári helyi hatóságok részéről. Itt is kivonul a honvédszászlóalj és a honvédzenekar. Este hat órakor udvari ebéd a gyógyteremben. Ebéd alatt a honvédzenekar tulnyomóan magyar zenedarabokat ad elő. Este 8 óra 30 perczkor külön vonaton utazik el uralkodónk Herkules fürdőből. Elutazásakor a vonatonál ismét a honvédszenekar játszik magyar indulókat.

— **A Mátyás-szobor alapkövetétele** alkalmából a rendező bizottság a következő tájékoztatást adta ki: Az alapkövetételei ünnepély szeptember hó 30-án Ő császári és apostoli királyi Felsege legmagasabb személyének képviselője és a magyar királyi kormány képviselőjének, valamint a meghívott egyházi, katonai és polgári méltóságok és hatóságok jelenlétében fog lefolyni, később közleendő részletes sorrend szerint. A meghívottak kéretnek résztvételeiket szeptember hó 20-ig a városi tanácssal tudatni, megjelölve pontos ezimüket, a vidékiek Kolozsvárt tartózkodásuk alatti szállásukat is. A kiknek netalán szállásra van szükségük, szíveskedjenek a tanácssal tudatni, szállodában, vagy magánháznál óhajtanak-e szállást béreltetni, továbbá, hogy hány napra, hány személyre

és körülbelül milyen árú lakásra van szükségük, hogy a bizottság ehhez képest intézkedhessék. Az alapkövetételei ünnepélyen lehetőleg egyházi, katonai, vagy magyar diszruha, a lakomán és diszelőadáson estélyi öltözék viselendő.

— **A képviselő választások** szele nálunk is fujdogál. De csak olyan gyengye áramu, a melyből az irányt se lehet meghatározni. Sőt még azt se lehet tudni, hogy honnan ered, meddig fog tartani s fog-e hozni vihart vagy csak olyan permetét csinál. Annyi azonban mégis tény, hogy városunk egy gazdag polgárát a napokban egy 16 tagból álló küldöttség kereste fel s kérte, hogy fogadjon el jelölést. Sajnáljuk, hogy a jelöltet saját kívánságából nem nevezhetjük meg, a ki a jelölést „ez idő szerint” nem fogadhatta még el s hogy azt se tehetjük, hogy a töle maga helyett ajánlatba hozott tanügyi férfiú nevét ide írjuk, a kit meg a küldöttség nem talált néppártiaskodása miatt jelölhetőnek. De mihelyt a jelölt kereső atyafiak számbavehetőségéről meggyőződést szerezünk magunknak, azonnal elmondjuk véleményünket mindkét irányban. A jelölt kereső atyafiak fáradozása különben nem volt egészen hiába való, mert, mint értesültünk, az exjelölt úr gazdagon megvendégelte őket.

— **Megérdemelt jutalom.** Baiersdorf és Biach ezég fűrészmalmi kezelőségének szászsebesi osztálya a telepen e hó 13 és 14-ike közti éjjelen előfordult tüzeset alkalmából a gyulafehérvári önkéntes tűzoltó egyletnek a kivonulásért és az oltásnál kifejtett fáradhatatlan ügybuzgóságáért egy átíratban köszönetét nyilvánította. A ezég egyuttal a tűzoltó egyletnek tűzoltó szerek beszerzésére 50 frtot o. é. küldött. Roska József főparancsnok a köszönet átíratot a folyó hó 20-án megtartott gyakorlat alkalmával az egylet tagjai előtt felolvasta, a mit a jelen volt tagok éljenzéssel vettek tudomásul.

— **Jom kipur.** A mult csütörtökön volt izraelita polgártársaink egyik legnagyobb ünnepnapja, az ugynevezett hosszú-nap, melyet egész nap böjtölve és a templomban ájtatosan imádkozva kellett tölteniök. Ez a nap nyanyis annak van szentelve, hogy az egész éven át elkövetett bűnöket megbánván, bűnbocsánatot könyörögjenek le a Mindenhatótól.

— **Kossuth hírlapja.** Október 4-én új politikai képes hetilap indul meg Budapesten. A lap ezime „Kossuth hírlapja”. Tulajdonos és lapvezér Kossuth Ferencz, felelős szerkesztő Hentaller Lajos orsz. képviselő lesz.

— **Új valuta.** Szerbiában minden valuta rendezés, minden nemzetgazdasági reform nélkül tudnak az emberek pénzt csinálni. Pénzt kell teremteni — ez volt a problema. — S pénzt teremtettek. Nem semmi-ből, mint Uristen a világot, hanem gumizott papirosból; nem is valami létező valuta czédulák mintájára, hanem egyszerű kinevezés útján; kinevezték a levélbélyeget országosan érvényes pénznek. S most ezzel fizetnek. Novakovics miniszterelnök p. o. minden hónap elején felveszi a maga 4000 levélbélyegét kétezer frank értékben, a nisi néptanító pedig a maga 80 frankját 800 darab fényes tizcentimes bélyeg alakjában. Nagyobb financiaiális transzakeziók alkalmával rőf sőt kilométer számra hajtják fel a levélbélyeg-iveket, melyeket a tőkepénzesek levéltárakban helyeznek el. Az arany ifjuság házasságban utazó tagjai a bélyeg-állomány nagysága szerint udvarolnak a belgrádi szépeknek. Bélyeget sütni valakire, a legszeretetre méltóbb foglalkozássá lett, s a megbélyegzett egyének örvendenek a legnagyobb tiszteletnek. Kétségtelen, hogy a valuta elváltoztatása soha semmi országban nem járt ily mélyreható következményekkel. Büszkéek is rá a belgrádi postások, mert hisz, egyszeribe ők lettek az egész szerb nemzeti kincs sáfárjaivá.

— **A sétatéri kiosk** korai bezárása miatt panaszkodik az esti sétához szokott közönség. Hát az ő szempontjából ítélve meg a dolgot, a panasz nem hiába van, mert a hogy a kioszkot bezárták, elsötétült a sétatér, nem szól a csalogató zene, komor majdnem vadon színt öltött ez az egyedüli üdülést nyújtó hely. Minderről azonban nem tartozik tudni a tetemes haszonbért fizető vendéglős, a kinek vajmi kevés gyönyörűsége telhetett abban, hogy fényesen világított és uri zenével traktált kioszkjában vizet fogyasztó közönségnél mást nem igen látott.

— **Nyilvános köszönet.** A gyulafehérvári önkéntes tűzoltó egylet parancsnoksága Baiersdorf és Biach ezégnek tűzoltó szerek beszerzésére küldött 50 frt adományért ez úton is köszönetét nyilvánítja.

— **Dankó Pista** az Európaszerte hírneves begedü virtuóz — mint biztos forrásból értesültünk — e hó végén vagy október első napjaiban városunkban hangversenyt fog rendezni. Városunk műértő közönsége kétségkívül tömeges részvétellel fogja a nagy művészt

megtisztelni. A hangverseny idejét és helyét annak idején plakátok fogják jelezni.

— Vásárlások az ezredéves kiállításon.

Az országos iparegyesület a következő felhívást intézi a közönséghez a hazai ipar pártolása érdekében. Az ezredéves országos kiállítás általános elismert erkölcsi sikerét nagy mértékben előmozdítaná, ha a hazafias közönség a kiállító iparosok által hozott áldozatokat kellőképpen méltányolná. Ez természetesen első sorban a kiállított tárgyak megvásárlása által történhetik. Előkelő köreink és általában nagy fogyasztó közönségünk a kiállításon meggyőződhetnek a magyar ipar versenyképességéről és számos oly kitűnő tárgyat találnak az ipari csoportokban, a melyeknek megvásárlása által jelentékeny szolgálatot tettek a kiállításban részt vett iparosoknak. Az ezredéves kiállítás messzeható jelentőségénél fogva is bizonyára sokan kívánnak egy egy emléket beszerezni, hogy a későbbi nemzedékek méltánylását is biztosítsák a nagy nemzeti ünnep e méltó kerete számára. Felhívjuk tehát a mélyen tisztelt közönséget, hogy a kiállítás hátralevő rövid idejét egyrészt szükségleteik fedezésére, másrészt emléktárgyaik bevásárlására a legjobban felhasználni szíveskedjék, hogy a hazai ipar iránt való elismerését az ezredéves ünnep alkalmából méltóképpen kifejezésre juttassa. Az országos iparegyesület nevében: Gróf Zichy Jenő, s. k. elnök. Gelléri Mór, s. k. igazgató.

— **Hasba szurta tréfából.** Folyó hó 21-én este a vágóhídon tréfalkozás közben egy mészáros inas gazdájának segédkező szolgáját késsel hasba szurta. A helyszínére gyorsan megjelent orvos a megszurtt szolgát kezelés alá vette, sebéit bevarrta s a rendőrség által a városi kórházba vitette, a hol ápolás alá vették. Sebe az orvosi vélemény szerint életveszélyes. A rendőrség ez ügyben a vizsgáló bíróságnak jelentést tett.

— **A szivarvégek értéke.** Alig hinné az ember, hogy azok a szivarvégek, melyeket nagy hasnyagul az utcán és a kávéházban eldobunk, ha összegyűjtetnének, mily óriási értéket képviselnének. Példa lehet erre az angol statisztikai hivatal jelentésének az a passzusa, mely szerint az Angliában évenként összegyűjtött szivarvégek értéke 12 millió forintot tesz ki. Hogy e szám nagyságát teljesen tudjuk, meg kell gondolnunk, hogy Angliában az emberek főleg pipálnak és aránylag keveset szivaroznak.

— **Elfogott tolvaj.** Czenke János, a ki rablás és lopásért többször volt büntetve, legutóbb pedig a szamosujvári fegyházban három évet töltött, a városon folyó hó 16-án történt átutaztában a püspöki serháznál levő lakásba az udvaron belül a nyitva levő ablakon behatolt s több ingóságot elemelve, azokon hirtelen tuladott. Az így szerzett pénzen tovább akarta folytatni útját, készülődése közben azonban a rendőrség elfogta s a helyi kir. vizsgáló bíróságnak adta át.

— **Egérjárás.** Különös csapás sújtotta Dakota északamerikai államot. Az egerek úgy elszaporodtak, hogy mindent ellepnek és nagy károkat okoznak. Ennek folytán a szomszédos Jowa államban sajátságos kereskedés fejlődött ki: macskák exportálása. Egyes vállalkozó emberek összevásárolnak annyi macskát, a mennyit csak tudnak, némelyikért egy forintot is adnak és azután kétszeres, háromszoros áron adják el a dakotaiaknak. A sok macska alkalmasint gyorsan végez az egerek seregével, de vajjon hogyan szabadulnak meg majd a dakotaiak attól a tőmérdek macskától, a mennyit most házaikba gyűjtjenek?

— **Zsebmetszők.** Folyó hó 17-én éjjel a rendőrség razzitát tartott, mi közben két gyanús idegen egyént talált a városban járkálni s minthogy gyanúsoknak tündek fel, bekísérte őket. A rendőrség gyanuja nem volt alaptalan, mert kitént, hogy a két jó madár egy nemzetközi zsebmetsző banda tagjai. A rendőrség a két jó madarat a városból kényszer útlevéllal azonnal kiutasította.

Mi történt?

Mindenki szidja, ócsárolja
A ronda piszkos piacot,
És hogy a bajnak véget vessen
Négy seprős cigány tisztított.
És lám — mi történt? kérdi minden
Nő, gyermek, ifjú és koros!
— Szép lassacskán, csak úgy mint régen
A piac piszkos, poros.

A négy cigány s a terv jó volt,
És a mi jó nem kell nekünk,
Alkuszunk rája hosszan, lassan,
Csakis a rosszal sietünk.
A seprős végét be nem várta
A négy cigány s megszőkött:
— Szép lassacskán, csak úgy mint régen
Piacunk piszkos szerfölt.

Más.

— **A kiállítási sorjáték nyeremény tárgyai.** A kereskedelemügyi miniszter már kinevezte a kiállítási tárgysorsjáték nyereménytárgyainak megvásárlására a vásárló bizottságot, a mely már meg is kezdte a vásárlásokat. A bizottság összesen 19,848 nyereménytárgyat vásárol össze. Ezek között lesz egy 20.000 korona értékű, egy 10.000 korona értékű, egy 6000 korona értékű és tíz 2000—2000 korona értékű. Az eddig vásárolt tárgyak közül kiemeljük azt, a melyik a második főnyeremény lesz, s a mely pompás brilliant diadémból, brillians brosból, és egy pár függő-

ből áll. Vásárolt ezenkívül még a bizottság egy teljes uri szobaberendezést is, mely mahagoni fából bronz fel szerelésekkel készült és a mely gyönyörű kivitelénél fogva a kiállítás ideje alatt méltó feltűnést keltett. A többi vásárolt tárgyak a következők: egy gyönyörű ezüst tálcza, egy nagy fedeles pohár, egy gyémántbros három gyönggyel és egy rubinttal, két karperecz, két női és egy férfi óraláncz, három briliáns gyűrű öt diszes ezüstserleg, különféle ezüst asztaldiszkek, három diszszekrény 1000—1000 korona értékben, egy diszmitlakatos toalet tükör 2000 korona értékben, három szalonszekrény 1000—1000 korona értékben, porcellán disztányérok, függő lámpák 400 korona értékben, tizenkét személyre való asztalkészlet stb. A vásárló bizottság természetesen napról-napra folytatja vásárlásait és minden csoportra kiterjeszti figyelmét, a hol csak a ezélnak megfelelő vásárolható tárgy van. Megjegyezzük még, hogy sorsjegyek, darabonként 20 krajczárjával, kaphatók a kiállítás igazgatóságánál, az összes dohánytőzsdékben, továbbá a főelárusító helyen: Károly-körút 24. szám, a honnan a pénz előleges beküldése mellett bérmentve küldik meg a megrendelőknél a sorsjegyeket.

Iparosok kongresszusa.

(Vége.)

A katonai és közszállítások ügye.

Gelléri Mór előterjeszti javaslatát, mely főbb pontjaiban így hangzik:

Mondja ki a IV. ipartestületi gyűlés, hogy az állam, a közhatóságok és az állami felügyelet vagy támogatás mellett fennálló közintézetek szükségletei kizárólag a hazai ipar által fedezendő, illetőleg, hogy az e tárgyban kiadott miniszteri rendelet a magyar ipar versenyképességének fejlődése irányában évről-évre kiegészítendő, továbbá a legszigorúbban végrehajtandó, végrehajtása pedig az érdekelt iparos körök által rendszeresen ellenőrzendő.

Különös figyelmet kíván a gyűlés fordítani arra, hogy a közös hadsereg által a szabad versenynek főtartott cikkek szállítása a magyar ipar számára hozzáférhetővé tétessék; — hogy a közös hadsereg és a honvédség ruházati cikkei, a melyekben a hazai kisipar több ízben kétségbevonhatlan jeleit adta kiváló versenyképességének, lehetőleg egészben, egyelőre azonban legalább a kvóta felerészének arányában a magyar kézműipar számára biztosítsanak; — hogy a katonai helyőrségek élelmezése és ellátása tekintetében szintén elsősorban és lehetőleg kizárólag a helyi ipar és termelés vétessék igénybe. A vidéki középítkezéseknél első sorban a helyi ipar vétessék figyelembe. Azokról a közszükségleti cikkekről, melyek egyelőre csakis külföldről szerezhetők be, készítsen a kormány évről-évre jegyzéket, s közölje ezt az összes hazai ipartestületekkel. Végül a közszállítások ügye lehetőleg törvényhozásilag rendezendő s a kereskedelmi miniszterium kebelében külön szállítási osztály szervezendő.

Az előadó javaslatát a nagygyűlés elfogadta.

A vándor ipar és házalás.

Deil Jenő (Kassa) előadó s többek hozzászólása után kimondta a nagygyűlés, hogy a házalás a hazai gyáripar és hazánk háziiparral foglalkozó földnépe érdekében fentartandó ugyan, de megszüntetendő törvényhozási uton annak lehetősége, hogy ezen intézmény a hazai kézműipari és kereskedelmet károsítsa és tönkre tegye.

A fegyencz iparüzés.

Sárkány Ferencz (Budapest), javaslata az, hogy a fegyenczipar törvényhozásilag akként rendeztessék, hogy úgy az állami, valamint a megyei fegyházakban illetőleg fogházakban csakis oly iparcikkek készíthetessenek, melyek az ország területén nem üzetnek, vagy képesítéshez kötve nincsenek, vagy a melyek eddig nálunk, mint behozatali cikkek szerepelnek s melyekért tetemes vámot kell befizetniük a külföldnek.

A munkaközvetítés és a szállók.

Sugár Ignác miskolci kamarai titkár adta elő a munkaközvetítés általános rendezését, a kisipar és pedig úgy a munkaadók, mint a segédszemélyzet érdekében szükségesnek és sürgősnek mondja; a munkaközvetítést az ipartestület feladatának tartja és rendezését az ipartestületek által tartja kiviendőnek.

A betegsegélyező pénztárak.

Horváth János dr. előadó javaslatára a nagygyűlés kimondotta, hogy a betegsegélyezési ügy államosítását kéri.

Az ipartestületek portómentességére

nézve elfogadták a budapesti kádár, esztergályos stb. ipartestület javaslatait, hogy az ipartestületeknek levelezéseikben a portómentesség megadassék nemcsak a hatóságokkal szemben, hanem minden hivatalos funkciójukban való levelezésre nézve.

Nyílttér*)

Foulard-selyemet 60 krtól 3 fnt 35 krig méterenként — japáni, chinai, s. a. t. a legújabb mintázattal és színekben, ú. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selyem** 35 krtól 14 fnt 65 kr. méterenként sima, esikós, kockázott, mintázott damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázattal s. a. t. a megrendelt árú postabér és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat postafordultával küld **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájczba czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

*) Az e rovatban megjelenő közleményekért felelőséget nem vállal el a szerk.

Sz. 3126—1896 tkvi

132 1—1

Arverési hirdetményi kivonat

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy kir. kincstár mint végrehajtónak Vasziú Juon és társai végrehajtást szenvedő ellen 165 fnt 01 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a pojanai 50 sztkvben A 1—7, 9 rendsz. alatt foglalt fekvők, továbbá a 66 sz. sztkvben 1 rsz. fekvő összesen 367 fnt. alatt. becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1896 évi október hó 8 án d. e. 9 órakor Pojana községházánál megtartandó nyilvános árverésen** a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok 10%-át készpénzben, vagy az 1881 LX. tez. 42 § ban jelzett, árfolyammal számított és az 1881 november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. tez. 107. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. tszék mint tkvi hatóságtól.

Gyulafehérvárt 1896. évi június hó 21-én.

A kivonat hitelességét igazolja.

Kiss János kiadó.

483—1896 szám bir. végr.

131 1—1

Arverési hirdetmény.

Alólit kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbíróság 5407/1896 polg. számú kiküldött végzése által a gyulafehérvári Takarékpénztár részvénytársaság végrehajtató javára gyulafehérvári Jeney Árpád mérnök ellen 850 fnt tőke, ennek megítélt 6% kamatai és egyéb törvényes járulékaik követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróságlag VI/19 1896 lefoglalt és 1272 fnt-ra becsült nagyobb részben első sorban a fenni követeles biztosítására, részben felülfoglalás képen lefoglalt többféle házi butorok, házi-tárgyak, 1 új kocsis és 1 vastengelyű löszekérből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 8045—1896. p. sz. kiküldést rendelő végzés folytán helyszínén vagyis Gyulafehérvárt Jeney Árpád lakásánál a major városrészben Széchenyi-utca 108. számú házánál leendő eszközölésére **1896-ik év szeptember hó 28-ik** napjának délelőtti 9 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. év LX. t. cz. 107 § értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólit kiküldöttnél vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárt, 1896 ik évi szeptember hó 16-ik napján.

Csia Lózár kir. bírósági végrehajtó.

Eladó borok.

Van szerencsém a borkedvelő közönség szíves tudomására hozni, hogy a „**Salmen**”-féle pince

Rózsamáli és Burgondi borait

eladásra bocsátom készpénz fizetés mellett.

Venni szándékozókknak megkeresésére készséggel szolgál mindennemű felvilágosítással **ifj. Cirner József** Nagy-Enyeden.

133 1—3

Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon **diszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve.** — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kóródákban kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen ízületi bántalmait, u. m.: **köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma** stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idősebb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással **1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.**

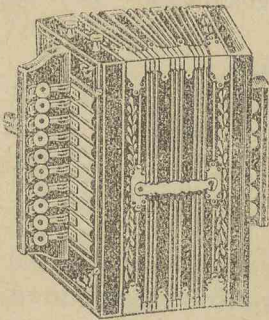
Főraktárak Budapestén: **Török József** úr gyógyszerüzében király-utca 12. és **dr. Egger A.** úr gyógyszerüzében váci-utca 17. sz. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerüzében, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél

S.-A.-UJHELY 54 szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Ugyszintén: Gyulafehérvárt Nagy Gyula úr gyógyszerüzében.

Csak **4 1/2 frért**

szállítom a világhírű

«**BOHEMIA**»

huzóháromikáimat

hosszú billentyűvel és valódi **gyöngyház** lapocskákkal.

Ugyanis ez áll 2 dupla fuvó, 11 erős ránczos fuvó törhetetlen védő ércszegletekkel.

A hangok egyes plateneken vannak, ennél fogva egy nagyszerű orgonához hasonló hangot idéz elő e harmonika.

40 hangú 2 Reg. 15 1/2 × 33 cm. = 4 1/2 fnt.

60 " 3 " 17 " × 34 " = 5 1/2 ".

80 " 4 " 17 1/2 " × 34 1/2 " = 6 1/2 ".

Megtanulása költségmentes. Portó és pakolás 60 kr.

Képes drjegyzék ingyen.

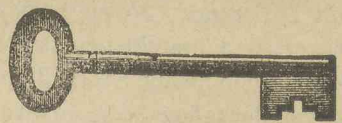
S. huster C. A. harmoniumkészítő Graslitz Csehország.

Utánvétel mellett küld. — Visszacserélés elfogadtatik. Összekötötés ismétlődőkkal kerestetik.

SCHICHT-féle

szin-szappan

törvényileg bejegyzett **VEDJEGY**

igen jól kiszáradt, kitűnően tisztít

felette takarékos a használatban

garantált tiszta és ártalmatlan a fehérneműnek és kéznek, egyáltalában a legjobb az összes szin-szappanok közül.

Senki sem fog egy kísérletet megbánni

Kapható Misselbacher J. B.-nél.

Jelzálog kölcsönöket

földbirtokra 3 1/2%, házakra 4 1/2%,

másnemű ingatlanokra 5% mellett **legmagasabb összegekben** ajánljuk. E kölcsönök

konvertálásuknál bélyeg és illetékmentességet élveznek. **Erdő kihasználások, birtok**

parcellázások átvétele. Birtokok szövetkezeteknek lefizetési tartamra

eladatnak.

MAGYAR LLOYD

közgazdasági vállalat

Budapest Király utca 70.